

1. [Stappenplan Ecospot](#)
2. [Groene Vibes in jeugdlokalen](#)
3. [Actiehandleiding voor speelbossen](#)
4. [Oproep Dikke-truiendag 2008. Speel het slim ...](#)
5. [Fenix. Duurzaam papiergebruik in het hoger onderwijs](#)
6. [NME-subsidieprojecten 2007](#)
7. [KWB bouwt óók dit jaar zonnecollectoren](#)
8. [Website voor 'Mijn waterweg'](#)
9. [Internationale Klimaat actiedag 8-12-07](#)
10. [EHBE of Eerste Hulp Bij Energiebesparing](#)
11. [NME-aanbod in Vlaanderen](#)
12. [eNneeMmeE](#)

1. Stappenplan Ecospot

Wil je met je jeugdhuis een steentje bijdragen voor een beter milieu? Info en inspiratie vind je in het Ecospot stappenplan. Volg de drie grote stappen en je bent zó aan de slag:

Test! met de Ecoscan: Een (online) bevraging peilt jongeren naar hun gedrag in en rond het jeugdhuis.

Confronteer! met de Nacht van de Energievreter: Maak jongeren warm voor milieuvriendelijke initiatieven... Een ludieke avond in het café wijst hen alvast op verschillende milieuaspecten van het jeugdhuis.

Reageer! met een Ecoteam: Zet met een werkgroepje concrete initiatieven op poten.

✉ Vraag het stappenplan gratis aan bij info@ecospot.be.

Bij het stappenplan vind je ook een cd-rom met allerlei documentjes, voorbeelden van leuke affiches, de Ecoscan-vragenlijst, een quiz ...

Dit najaar en komend voorjaar organiseren meer dan 30 Vlaamse jeugdhuisen een Nacht van de Energievreter. Volg de zoektocht naar het meest milieuvriendelijke jeugdhuis van Vlaanderen mee op www.ecospot.be.

[top](#)

2. Groene Vibes in jeugdlokalen

Het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen (VIBE) vzw brengt 'Groene Vibes in de keet'. Ze willen jeugdgroepen aanzetten tot en ondersteunen bij het gebruik van milieuverantwoorde en gezonde materialen en technieken bij de bouw of aanpassing van hun jeugdlokalen en omgeving. Enkele hulpmiddelen zijn:

stappenplannen voor nieuwbouw of verbouwingen;

leer-mee(r)-map: speelse kennismaking met duurzaam bouwen;

doe-het-zelf-fiches voor jeugdverenigingen;

technische fiches voor architecten en andere deskundigen.

Ook lokale besturen kunnen hun jeugdgroepen helpen. Een voorbeeld van subsidiereglement voor gemeenten en provincies is beschikbaar op www.vibe.be/downloads. Klik op jeugdwerkinfrastructuur.

✉ Lees meer op de vernieuwde 'JeROM' website op <http://jerom.lne.be>

[top](#)

3. Actiehandleiding voor speelbossen

Ontdek stap voor stap hoe je een speelzone in een bos realiseert. Zowel het aanduiden (en eventueel inrichten) van een speelzone in een bestaand bos, als het aanplanten van een nieuw speelbos komen aan bod. Je leert meer over het

opmaken van een inrichtingsplan, welke boomsoorten je kunt aanplanten in het nieuwe speelbos ... Een overzicht van de beschikbare subsidies ontbreekt uiteraard niet.

» Meer info en bestellen of downloaden handleiding: www.vbv.be/speelzones, speelbos@vbv.be, 09 264 90 54.

» Snuister alvast eens in de reportages van het Steunpunt Jeugd. Op www.steunpuntjeugd.be krijg je naast sprekende foto's van de leukste speelbossen, ravotveldjes, speelduinen en natuurlijke speelterreinen ook de ervaringen van jeugd en beheerders en concrete tips.

[top](#)

4. Dikke-truiendag 2008: Speel het slim....

Met deze slagzin roept de Vlaamse overheid scholen, gezinnen, bedrijven en overheden op om op 15 februari 2008 mee te doen aan de vierde editie van de Dikke-truiendag. Milieuzorg op school maakte in 2005 bij de in werking treding van het Kyotoprotocol de scholen voor het eerst warm voor dit initiatief.

De campagne mikt vooral op eenvoudig te nemen maatregelen zonder verlies aan comfort. Zuinig omspringen met energie, het zou zowel thuis, als op de werkvloer of op school vanzelfsprekend moeten zijn.

Speel het dus slim en roep vrienden, collega's en familie op om samen met jou de CO2-meter naar beneden te halen.

» Schrijf je vandaag nog in op <http://dikke-truiendag.lne.be>. Vraag hier ook je affiche om je deelname bekend te maken en maak kans op één van de vele prijzen.[top](#)

5. Fenix. Duurzaam papiergebruik in het hoger onderwijs

Bond Beter Leefmilieu vzw roept de Vlaamse studentenverenigingen op om zoveel mogelijk docenten en studenten te doen kiezen voor duurzaam papiergebruik. Zo is gebruik van gerecycleerd papier voor cursussen en thesissen een goede optie. BBL ondersteunt het initiatief met vorming en gratis campagnemateriaal (affiches en stickers), een verhelderende brochure over milieu en papier en een projectwebsite. Deelnemende studentenkringen maken kans op een studentenfiuf.

Schrijf je studentenkring in bij annelies.dhollander@bblv.be.

BBL probeert ook kopieercentra te overtuigen om de prijs van gerecycleerd papier gelijk te stellen met die van klassiek wit papier. Deelnemende kopieercentra krijgen in ruil gratis promotie.

» Lees meer op <http://ecocampus.lne.be>

[top](#)

6. NME-subsidieprojecten 2007

Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Hilde CREVITS keurde dit jaar vier nieuwe NME-subsidieprojecten goed:

Fenix. Duurzaam papiergebruik in het hoger onderwijs (Bond Beter Leefmilieu vzw);

Klimaat en jongeren: een spel, een wedstrijd (Klimaatcoalitie vzw);

Campagne ecologische voetafdruk voor secundaire scholen (World Wide Fund-Vlaanderen vzw en Ecolife vzw);

Leren beheren. Landbouwers en natuurbeschermers leren van elkaar (Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren en Proclam vzw).

Deze projecten gingen in oktober 2007 van start.

» [Lees meer onder de rubriek NME-projecten.](#)

[top](#)

7. KWB bouwt óók dit jaar zonnecollectoren

Het NME-project 'Bouwen van 600 zonnecollectoren' is een groot succes. Tot nog toe bouwden de deelnemers 211 zonnecollectoren, waarvan 205 al verkocht zijn. Met de technische infoavonden bereikte de KWB ruim 1300 gezinnen.

Heb jij ook zin om energie te besparen? Ben je niet bang om zelf aan de slag te gaan?

» Schrijf je dan snel in voor een lokale infoavond, een bovenlokale technische avond en/of een bouwweekend via www.kwb.be. De plaatsen zijn beperkt.

[top](#)

8. Website voor 'Mijn waterweg'

Het NME-subsidieproject 'Mijn waterweg, bron van leven' van BBL vzw en Heemkunde Vlaanderen vzw brengt lokale natuurverenigingen en heemkundige kringen samen om zo het lokale draagvlak voor een waterloop te vergroten.

» Info over de deelnemende lokale projecten en de geplande activiteiten vind je voortaan op <http://bondbeterleefmilieu.be/mijnwaterweg>. De website hoopt op termijn een steeds raadpleegbare inspiratiebron te vormen voor andere vergelijkbare initiatieven.

[top](#)

9. Internationale Klimaat actiedag 8-12-07

Van 3 tot 14 december vindt op Bali (Indonesië) de klimaattop van de Verenigde Naties plaats. Aansluitend is er een wereldwijde oproep om op straat te komen voor een doeltreffend klimaatbeleid.

Onder het motto 'Genoeg gepraat, tijd voor een klimaatdaad' start ook de Klimaatcoalitie een campagne met de naam HIER. Het hoogtepunt van de campagne is een nationale manifestatie op zaterdag 8 december in Brussel, met een ludieke optocht, infostands, workshops, optredens van enkele grote Belgische groepen en, als kers op de taart, een concrete klimaatdaad. Trek (letterlijk) mee aan de kar naar Kyoto. De optocht start om 14.30 u aan het Brusselse Zuidstation en eindigt op de Kunstberg, waar een alternatieve kerstmarkt of klimaatmarkt plaatsvindt. Om 18.00 u gaan de concerten van vzw Art for Earth van start in het Koninklijk Circus.

» Registreer jouw klimaatdaad tot en met 8 december op www.hierbeginthet.be.

Meer info: tom.cornu@klimaatcoalitie.be, www.8dec2007.be

[top](#)

10. EHBE of Eerste Hulp Bij Energiebesparing

Minister CREVITS lanceert EHBE, een nieuwe webtoepassing op

www.energiesparen.be. De toepassing biedt een persoonlijk advies waarmee elke Vlaming zoveel mogelijk geld kan besparen door minder energie te verbruiken.

Iedere surfer krijgt, na het beantwoorden van enkele vraagjes, een eigen prioriteitenlijstje in de domeinen wonen, verkeer en huishoudtoestellen.

Bij de Eerste Hulp hoort ook een overzicht van de voorziene subsidies, een indicatie van besparingswinst en enkele filmpjes om zelf aan de slag te gaan.

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) ontwikkelde het EHBE in uitvoering van een duurzaam energiebeleid voor Vlaanderen.

[top](#)

11. NME-aanbod in Vlaanderen

Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het in de NME-inventaris op <http://nme.milieuinfo.be>! Raadpleeg ook de NME-agenda op de startpagina.

Benieuwd naar het aanbod van onze centra? Klik door naar de overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris

» [NMEC De Helix](#)

» [NEC De Vroente](#)

» [VBNC De Nachtegaal](#)

Van 12 november 2007 tot en met 22 februari 2008 loopt in het Natuureducatiecentrum De Vroente de interactieve tentoonstelling 'Kleur om te overleven' van het Nederlandse IVN Valkenswaard. Deze gratis tentoonstelling is geschikt voor kinderen van 4 tot 12 jaar.

» [Lees meer](#)

[top](#)

12. eNneeMmeE

» Op 22 oktober 2007 ging de denk- en doedag van het Netwerk Bewust Verbruiken door. Naast de voorstelling van het eindrapport met de resultaten van de de behoeftendetectie bij het sociaal-cultureel volwassenenwerk, gingen de aanwezigen zelf aan de slag. Sociaal-culturele organisaties en natuur- en milieuverenigingen zochten samen naar oplossingen om het milieueducatief aanbod betaalbaarder te maken. De verenigingen dachten creatief na over vernieuwende, laagdrempelige en aantrekkelijke werkvormen voor milieuvormingen. Ook werden

de eerste ideeën gegeven voor de grootschalige Campagne 'Klimaat en Verbruik' in 2008-2010 met het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Deze studiedag kadert in het NME-project 'Vormingen Milieuverlicht Verbruiken'.
Lees het verslag op www.verlicht.be/downloads

» ANNET netwerkdag 2007. Op zaterdag 1 december vindt de jaarlijkse ANNET netwerkdag plaats. Thema dit jaar is communicatie, onder het motto: natuur- en milieueducatie met weerklank!
Een niet te missen afspraak voor wie betrokken is bij natuur- en milieueducatie in de provincie: leerkrachten, natuurgidsen, medewerkers van NME-centra en andere geïnteresseerden... Op het programma staan vier boeiende workshops: de kracht van de verbeelding, spreken voor een groep, schrijven is spreken op papier, dichter bij de natuur.
Meer info: <http://www.provant.be>, annet@pime.provant.be, Jan Van Hoof 015 30 61 24

» Vorming 'Hoe zet ik een succesvolle publieksactiviteit op?' voor lokale natuur- en milieuvrijwilligers.
BBL, CVN, Natuurpunt en VELT nemen de publieksactiviteiten van de deelnemers kritisch onder de loep en behandelen tips en tricks om ze tot een succesverhaal te maken. Het voortdurend oefenen van de eigen vaardigheden en de interactie met andere natuur- en milieuvrijwilligers staan centraal.
Schrijf je in voor één van de vormingsavonden op www.tandemweb.be : Gent (3 december) en Antwerpen (4 december), telkens van 19.30 u tot 22.30 u.
In 2008 komen andere regio's aan bod.

» Zondagavond 16, 23 en 30 december gaat de openbare omroep VRT-Canvas in de reeks 'Overleven' samen met Ecolife op zoek naar onze nationale ecologische voetafdruk.
Drie afleveringen lang nemen ze de goede en minder goede milieugewoontes van 5 bekende Vlamingen onder de loep op zoek naar manieren om onze gemiddelde Belgische voetafdruk te verkleinen. Vergelijk je eigen voetafdruk met die van de BV's via de online applicatie.

» Europese wedstrijd 'Development Youth Prize 2007' Duurzame ontwikkeling in Afrika? Wat betekent dit voor je leerlingen van 16 tot 18 jaar? Giet hun mening in de vorm van een poster of een multimediapresentatie en voeg er een korte boodschap aan toe. Ze kunnen kiezen uit drie thema's: klimaatverandering, water en energie, duurzaam toerisme. In de pedagogische handleiding op de site van 'DYP2007' vind je alvast info en lesmateriaal. Doe je mee? Stuur je kunstwerken voor 6 januari 2008 per post of digitaal naar European Schoolnet. Je leerlingen maken kans om ontwikkelingshulpers aan het werk te zien tijdens een zending naar Afrika.
Deze wedstrijd is een initiatief van European Schoolnet, met de steun van het directoraal-generaal Ontwikkeling van de Europese Commissie.
Lees meer over de wedstrijd en schrijf je in op <http://www.dyp2007.org>

» De Koning Boudewijnstichting lanceert haar tweede oproep voor duurzame en innovatieve projecten voor afval- en energiebeheer in Vlaanderen. De projecten moeten vernieuwend zijn op vlak van doelgroep en/of methodologie, een sterk multiplicatoreffect hebben en totstandkomen in een innovatief partnerschap. Verenigingen met rechtspersoonlijkheid kunnen hun kandidatuur stellen tot 15 februari 2008.
Een project ontvangt maximum 25.000 euro.
<http://www.kbs-frb.be>

» Schakel om naar groene stroom met Greenpeace. Groene stroom wekt men op uit hernieuwbare energiebronnen zoals wind en zon. Greenpeace België helpt je op haar website bij de keuze van een groene stroomleverancier en gidst je in drie stappen door de omschakeling.
Je vindt er ook het pas geactualiseerde klassement van stroomleveranciers. Kies een leverancier die in het groen gerangschikt staat en lever ook echt een bijdrage in de strijd tegen klimaatverandering en kernenergie.
http://www.greenpeace.org/belgium/nl/groene_stroom/ranking

» Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) stelt het nieuwe Natuurrapport voor. Je komt alles te weten over de toestand van de natuur in Vlaanderen en het beleid er rond. Naast het rapport zelf verschijnt de brochure Natuurindicatoren, met een selectie van natuurindicatoren, en de brochure Natuur@Vlaanderen, die de belangrijkste bevindingen uit het Natuurrapport samenbrengt voor een breed publiek.

» Ontdek de virtuele klimaatontmoetingsplaats: een initiatief van OneClimate UK, één van de dertien OneClimate centra in de wereld. Meer informatie over het Second Life-avontuur en de organisatie vind je op <http://www.oneclimate.net>.

» Populieren, metershoge dijken en een rechtgetrokken rivier karakteriseren vandaag de Demervallei. Vroeger zag de vallei er helemaal anders uit: hooilanden met daartussen een vrij meanderende Demer en een open landschap waarbij je van de kerk tot kerk kon kijken. Met het project 'Het ABC van de Demervallei' wil het Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw de mensen weer in contact brengen met deze oude landgebruiken. Aan de hand van het alfabet gaan ze op zoek naar het verhaal achter de vallei. Per letter zal een typische streekeigenschap aan bod komen die ze dan later in een brochure en poster zullen gieten. Wat typeert volgens jou het best de Demervallei? Laat je stem horen via www.rlnh.be.

» Kiezen voor een milieuverantwoord product is niet altijd even gemakkelijk. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) ontwikkelde een berekeningsmodel waarmee je kunt nagaan hoe goed je organisatie presteert op vlak van milieuverantwoorde consumptie en productgebruik. De volgende jaren komen er naast kantoomaterialen en schoonmaakmiddelen nog productgroepen bij. www.producttest.be

» In ons land worden er jaarlijks 3,5 miljoen kerstbomen uit de grond gehaald of omgekapt. 700.000 ervan zijn bestemd voor hier, de rest gaat naar het buitenland. In het beste geval wordt een kerstboom na zes tot acht jaar kweken en na twee weken te zijn 'gebruikt' verhakseld. Een herbruikbare uit kunststof dan maar? Is die wel zoveel milieuvriendelijker? Wil je in deze klimaatveranderende tijden een milieuverantwoorde kerstboom?

Surf eens langs www.milieucentraal.nl.

[top](#)

[schrijf je uit](#) | [archief](#) | [printversie.pdf](#)

Reactie op dit NME-zine? vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be

Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt **eind januari 2007**.

Het NME-zine is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de dienst Doelgroepenbeleid, Natuur- en Milieueducatie van de Afdeling Milieu-integratie en -subsidieringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties.

Dit e-zine bereikt ruim 2000 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsidieringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>

v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)